

פסח

לקחת פנינה מהחג

חג הפסח כבר באופק, אוטוטו הוא פורס כנפיו, ובעוד מספר שעות נזכה להסב כבני מלכים סביב שולחן ארוך וערוך. כמובן שביתנו נקי ומצוחצח, אין בו שמץ של חמץ ואפילו לא גרגיר אבק, והניקיון בולט מכל פינה.

אין ספק, עבדנו קשה!!! ניקינו וקרצפנו שטפנו הזענו עמלנו ויגענו במשך ימים רבים ולילות ארוכים, הדרנו שינה מעיננו ותנומה מעפעפנו, השקענו כוחות גוף ונפש מרובים, והכל לכבוד מלך המלכים - אשר ציווה אותנו בתורתו הקדושה על "איסור חמץ". כבנים מסורים ואוהבים קיימנו את מצוותיו, והשקענו על כך את תמצית כוחנו וממוננו ונשמטנו ונשימתנו.

נכון שזה נפלא? אין ספק! ברור שפועלינו הכביר עושה רעש בעולמות העליונים, וכפי שמובא בספרים הקדושים שמי שמזיע על המצוות ומתאמץ לעשות נחת רוח לבורא עולם, "הזיעה" הזאת מאוד חביבה בשמים, ובכוחה למחוק עוונות ולמתק גזירות.

אלא שכעת קמה וגם ניצבה שאלת השאלות, קושייה עזה וחזקה, הקשה יותר מארבעת הקושיות שנמצאים באגדה.

כולנו יודעים שכגודל ההכנות - כך גודל המאורע!

לכבוד מאורע שיגרתי כמו "יום הולדת", משקיעים רק מספר דקות פלוס מע"מ. מכינים שקיות ממתקים, מייצרים איזה כתר משארית של בריסטול, מלבישים את חתן המאורע בגדי שבת וחג, ובזה תמו ההכנות.

בשביל מאורע יותר רציני כמו "בר מצווה", משקיעים קצת יותר. מכינים תפילין, חליפה וכובע, דרשה, עלייה לתורה, סעודת מצווה...

ובשביל מאורע גדול כמו "נישואין", משקיעים עוד יותר. אירוסין, שמלת כלה, חתונה, שבע ברכות, דירה למגורים, רהיטים... ככל שהמאורע גדול יותר, כך ההשקעה עבורו גדולה ורבה יותר.

כעת בואו חשבון: חג הפסח הוא החג עם הכי הרבה הכנות. מקרצפים כל פינה, מנקים או מחליפים את מערכת הכלים, משנים את מלאי המזון, את סוג הלחם, את צורת האכילה (בהסיבה), בחג הזה קוראים הגדה מיוחדת, משקיעים בליל הסדר שעות רבות - והמהדרים מאריכים ומפליגים אחרי חצות לילה, טורחים להכין מצות מהודרות, בזמן בית המקדש היה גם קורבן מיוחד שצריך לצלותו על האש ולהכינו לליל החג, אין ספק שעל החג הזה טורחים ומשקיעים "הרבה".

והחשבון מחייב שאם חג הפסח דורש מאיתנו השקעה כל כך רבה, סימן שימיו מבורכים ומיוחדים מאוד - ואגור בתוכם מטען רוחני עצום, ומשום כך נדרשת ממנו מסירות נפש בריבוי ההכנות לחג, כדי להכשיר את עצמנו למפגש עם המטען הרוחני הגדול שנקרא "פסח".

וכיצד אנו מנצלים את ימי הפסח הנפלאים? מה מעסיק אותנו בזמן המרומם והנפלא הזה? במה אנו מעבירים את ימי החג?

על האש, רכיבה על סוסים, תחרות אופניים, גן חיות ושאר ירקות, זה מה שמעניין אותנו ונמצא בראש מעיינינו.

פסח

הגדיל לעשות אחד האנשים, ופעם אחת ביכה את מר גורלו - והכריז באוזני ידידיו בצער: השנה אין חול המועד! באותו רגע נדהמו השומעים מההכרזה המשונה, ולא הצליחו להבין את דבריו. שהרי "חול המועד" קיים כל שנה, בין אם נרצה ובין אם לא. אם כן מה כוונת המשורר הפייטן והבכין בהכרזתו "שהשנה אין חול המועד"?

השיב להם אותו בכיין: השנה שישי שבת יוצא באמצע חול המועד, וכל הרצף של הטיולים נהרס - והפסדנו בגלל זה יומיים מהחג.

והשאלה המסעירה - מתפרצת ועולה וממריאה וזועקת עד לב השמים: לאחר ההכנה הגדולה והכבירה - ולאחר ליל הסדר המרומם והמקודש, האם זו הפסגה שהגענו אליה?! האם כל עוצמת החג מסתכמת בגן חיות, קייקים, על האש, רכיבה על סוסים, הופעות... היעלה על הדעת לבכות וליילל ולטעון שהשבת "הרסה" לנו את חול המועד?

אין ספק! מותר וצריך וחובה לאחד את המשפחה, לקרב את הלבבות ולמזג את הדעות, ולשם כך לעשות על האש ואת ההנאות לממש ובחוויות לפשפש מבלי להתבייש. אלא שבאותה נשימה חובה גם לזכור ש...

* חג הפסח מכונה "חג האמונה", וכל מטרתו היא להחדיר את האמונה החושית - ולהבעיר את הלבבות באהבת ה' - ולתדלק את הנשמה למשך כל השנה, ועל כך נאמר כל המרבה הרי זה משובח. וככל שהאדם עמל יותר בנקודה הזו בכל ימי החג, כך החיבור שלו עם בורא עולם "עולה רמה" - והוא ממצה את תכלית בריאתו, והרווח כולו שלו.

* חג הפסח הוא החג שממנו סופרים 50 יום עד למתן תורה. מתברר שאת היסודות וההכנה למתן תורה - מתחילים לצקת כבר בליל הסדר ושאר ימי הפסח, ובעצם זה מה שיקבע אחר כך את "הקומות הרוחניות" שנוכל לבנות - ואת השפע שנוכל להשיג בחג "מתן תורה".

* מבואר בחז"ל שבלייל הסדר יורדת פמליה של מעלה לכל בית מבתי ישראל, ובורא עולם וכל המלאכים משתתפים איתנו באמירת האגדה ובפרסום השגחת ה', ובאותם רגעים נעשה רעש גדול בעולמות העליונים, כל צינורות השפע נפתחים ואנו מוקפים באורות רוחניים מאוד גבוהים, וזה זמן מאוד מסוגל לישועה - ואפילו לקרב את הגאולה. ומי שמנצל את הזמן הזה כהלכה ומרומם את נפשו וקדושתו, זוכה ומרוויח רווח עצום.

אלא שליל הסדר זו רק "ההתנעה" של החג. אך לאורך כל הנסיעה, לאורך כל שבעת ימי החג, העוצמה הרוחנית הזו נמשכת - והאור הרוחני והשפע הגדול ממשיכים ללוות אותנו, ומי שחכם, מנצל את הזמן הזה לעלייה רוחנית - ולא משחיתו על ההבל והריק.

הסוד והיסוד הזה רמוז גם בשם החג, וכדלהלן:

חג המצות 552 = בגימטרייה
זהו זמן איכות - בגימטרייה 552

זמן מיוחד ומוצלח מאוד לעלייה
גימטרייה 522 (עם הכולל)

פסח

זהו אור רוחני וגדול = בגימטרייה 552 (עם המילים)

זהו זמן מסוגל לעלייה וחיזוק = בגימטרייה 552 (עם הכולל והמילים)

אכן ימי הפסח הם ימים מיוחדים - ויקרים מכל הון וממון שבעולם, וחובה לנצלם כהלכה - ולפתח בהם את "הרוחניות". אלא שזה לא קל ופשוט. יצר הרע מעסיק אותנו בימים הללו "שעות נוספות" - ומרדים לנו את החושים עם טיולים ומפגשים ופינוקים והנאות ובילויים ומאכלים וקשקושים, וכאשר החג יוצא, מתברר שלא לקחנו ממנו שום "צידה לדרך" לחיי היום יום, והתקיים בנו המשפט "כבולעו - כך פולטו".

כמובן שרוב האנשים מתעלים היטב בחג הפסח! בשומן, במשקל, בגזרה, בהנאות, בקניות, במפגשים החברתיים... אך חוץ מזה, רובם לא לוקחים איתם שום מטען רוחני מחג הפסח, והרוחניות שלהם נשארת אותו דבר. האם זה לא פספוס גדול והחמצת המטרה?!

ומה גם שטרחנו רבות על החג הזה. האם לא ראוי שניקח ממנו איזה מזכרת רוחנית שתלווה אותנו הלאה, איזה מטען רוחני קטן שיגרום לנו "לעליית מדרגה רוחנית" גם בימים שלאחר הפסח?

השנה לא נאפשר ליצר הרע לעשוק אותנו! נתאמץ ונתמקד בשלושת הפנינים הנפלאים שנעלה כאן, ובמשך שבעת ימי החג נפתח אותם ונתעמק בהם ונאמצם לליבנו. וכאשר יצא החג, הוא לא יחמוק מאיתנו כלעומת שהוא בא, אלא יישארו לנו שלושה מזכרות מתוקות בעזרת ה'.

הפנינה הראשונה: חכמנו הקדושים גילו לנו שעם ישראל במצריים שקע ב49 שערי טומאה ומצבו הרוחני היה בכי רע, והוא לא היה ראוי להיגאל. וכפי שמסופר במדרש - שבשעה שיצאו ישראל ממצרים, עמד ס"מ המלאך לקטרג עליהם - ואמר: ריבוננו של עולם. הללו עובדי עבודה זרה (המצריים), והללו עובדי עבודה זרה (היהודים). ומה נשתנו אלו מאלו שאתה קורע להם את הים?! (ש"ר פרשה כ"א, א, זוה"ק תרומה ק"ע ע"ב).

ולמרבה הפליאה, למרות הכל - עם ישראל נגאל. ולא סתם גאולה פשוטה, אלא עם גאולה מלאה בניסים ונפלאות "כיד המלך". כיצד זה יתכן?

חכמנו ז"ל גילו לנו את סוד העניין: למרות שעם ישראל היה רדוד ביראת שמים - ושקוע ב49 שערי טומאה - ואפילו נגוע בעבודה זרה, עדיין הוא הקפיד בכל הכוח על שלושת הדברים הבאים: שמם, לשונם, לבושם. ובזכות שלושת הדברים הללו, עם ישראל זכה להיגאל.

(אומנם בחז"ל מובאים מדרשים שונים המבארים "בזכות מה נגאלו אבותינו". אך ראה בפירוש הרב כשר - על ההגדה של פסח, שמביא נוסח ממדרש "במדבר רבה דפוס וונציה" פרשה י"ג, ששם הגרסה "שמם לשונם ולבושם").

1) למרות שעם ישראל היה בגלות ומנותק מכל רוחניות, הוא הקפיד לקרוא לילדיו בשמות יהודיים, והתנזר משמות של גויים.

2) עם ישראל שמר על דיבורו וטהרת לשונו ולא ניבל את פיו במילים מאוסות, ולא דיבר לשון הרע ורכילות.

3) עם ישראל שמר על לבושו הצנוע והעדין, ולא נגרר אחר אופנות השחף של המצריים, אשר עליהם

פסח

נאמר "עשרה קבין של טומאה ירדו לעולם - ותשעה נטלה מצריים" (קידושין מט:). והשאלה נשאלת: אמת, אין ספק ששלושת המעלות הללו חשובות. אך מה כל כך מיוחד בהם - עד כדי כך שבכוחם להביא את הגאולה?
אם נשים לב, נגלה ששלושת הדברים הללו הם "הסמל של הרחוב".

כל מי שפורק מעליו את עול היהדות וזונח את דת אבותיו, שלושת השינויים הראשונים שהוא עושה - זה השינויים הללו. שינוי השם, שינוי הלבוש, שינוי סגנון הדיבור.

אכן רואים היום בחוש ששלושת הדברים הללו הם "המחיצה והחומה" שלנו מתרבות הרחוב, והם עוזרים לנו לשמור על המסגרת הרוחנית שלנו.

כעת החשבון מובן. אמת! הללו עובדי עבודה זרה, והללו עובדי עבודה זרה. אבל למרות זאת, מגיע לעם ישראל להיגאל! מפני שהוא נבדל מהרחוב ושומר על הגחלת היהודית, ונלחם במסירות נפש על הגבול הדק שבינו לבין הרחוב.

מי שיתבונן בדברים, יגלה שראשי התיבות של "שמם לשונם לבושם" - זה שלל. אכן זהו השלל הראשון שאנו צריכים לקחת מחג הפסח, ואין ספק שאם נלחם בכל כוחנו על צביון הטהרה והגבול עם הרחוב, ונשמור על טהרת שמנו לשוננו ולבושנו, על השלל הזה, בטוח שניגאל לאלתר! זה גם רמז במילים:

שמם - לשונם - לבושם = 1184 = בגימטריה
זה מתכון טוב ונפלא לישועה וגאולה = 1184

זו הפנינה הראשונה שנשתדל בעזרת ה' להפיק מחג הפסח, ונעבוד עליה בכל הכוח, כל שבעת ימי החג.

הפנינה השנייה: אין ספק שהמצב היום קשה! אלמנות, יתומים, פיגועים, יש מחסור בדירות, בעיות בחינוך הילדים, בשלום בית, בפרנסה, מחלות ואסונות ודמעות זרועות בכל פינה, והרבה בתים בישראל לא מכירים כלל את המילה "שמחה".

זה גם לא סוד שאי אפשר לשקם את כל הצרות שלנו! שהרי גם אם יפתרו את בעיית הגשם, עדיין קיימת הבעיה הרפואית. וגם אם ימצאו פיתרון לבעיה הרפואית, זה עדיין לא פותר את מגפת "התאונות דרכים", את הבעיות עם הפלסטינים, את בעיות הפרנסה... והמציאות מעידה שכל יום רק נעשה קשה יותר ויותר - והצרות רק מתגברות. ומהיכן ניתן לשאוב עידוד וכוח להמשיך הלאה ולהתמודד - ולא להתמוטט?

מחג הפסח! בליל הסדר אנו יושבים וקוראים ומנגנים את המהפך הגדול שעם ישראל עבר - כפי שמבואר בהגדה, אך לא בדיוק שמים אליו לב.

בהגדה מסופר שבתחילה היו אבותינו עבדים ומצבם היה קשה ונורא. מי שמעיין היטב במדרשים, מגלה שעם ישראל עבר במצריים "שוואה" איומה! יצקו את ילדיו בתור בלוקים, החליפו עבודות האנשים בנשים, זרקו את הילדים ליאור, פרעה התרחץ כל יום בדמם של 300 תינוקות, המצריים היו שולחים את היהודים לצוד אריות ודובים ביערות - והיו נהנים מכך שרבים מהיהודים נטרפו ביערות על ידי החיות, וזו עדיין לא כל הרשימה השחורה של הצרות שעברו עם ישראל במצריים. נכון שזה מצב קשה?

אנו מדפדפים הלאה בהגדה, ופתאום מגלים "מהפכה"! עשרת המכות, נקמת ה' במצריים, קריעת ים סוף,

פסח

מתן תורה... בין רגע עם ישראל קיבל עצמאות גשמית מוחלטת - עד כדי כך שכל העמים פחדו ורעדו ממנו, כמבואר בפסוקי התורה (שמות ט"ו י"ד).

עד כאן כולנו מכירים את ההיסטוריה. אלא שיש פרט אחד קטנטון וחמוד ופצפון, שלא כולם מתבוננים בו.

הגאולה הייתה ברגע אחד! ברגע אחד נהפך המצב מחושך לאור ומעבדות לחירות ומשעבוד לגאולה, עד כדי כך שאפילו לא היה זמן להכין צידה לדרך - והבצק לא הספיק לתפוח - והפך למצה.

מתברר שאפילו אם המצב קשה ביותר, אם אלוקים רוצה, המצב יכול להתהפך מרגע אחד מקצה לקצה - למרות הנתונים הכי קשים!!!

ומדוע עשה ה' את המהלך הזה? למה הוא הוציא את עם ישראל "בחיפזון" עד כדי כך שלא היה אפילו זמן להתארגן ולהכין כראוי "צידה לדרך"?

בורא עולם העביר לעם ישראל מסר אדיר לדורות: גם כאשר הנתונים קשים ולא נראית שום קרן אור בקצה מנהרת הייסורים, זה לא סותר שברגע אחד המצב יכול להתהפך - ללא כל התראה מוקדמת. ממילא לעולם אין להתייאש, וחובה תמיד לקוות לטוב.

ומי שיתבונן היטב, יגלה שגם המסר הזה טמון בשמו של חג הפסח.

חג הפסח 164 = בגימטרייה

חכה, עוד יהיה טוב = ! בגימטרייה 164 (עם הכולל והמילים)

ואין ספק שאם נאמץ את הנקודה הזו לחיי היום יום, ונאמין שלמרות הקשיים והייסורים שיש לנו - ישועת ה' יכולה לבוא במהירות "כהרף עין", המידע הזה יעזור לנו להמתיק את עול הייסורים וקשיי היום יום, ואיכות חיינו תעלה רמה. זו המזכרת השנייה שניקח מחג הפסח בעזרת ה'.

הפנינה השלישית: במצריים ראו בחוש את ההשגחה הפרטית של בורא עולם לכל אורך הדרך, ובפרט בעשרת המכות - כאשר המכות חבטו במצריים בצורה נפלאה ומתוקה, ומצד שני מעם ישראל לא נפגע אפילו אחד!

וזה מלמד אותנו בחוש שבורא עולם שולט בעולמו ועושה את "הכל", ואין דבר כזה "טבע ומקרה" - אלא הכל זה יד ה'. רוצים לחדד את ההבנה הזו?

ישנו מוצר אלקטרוני שנקרא gps. מדובר במכשיר קטן הנועד לניווט והכוונה ולאיתור כתובות. כתובים על צג המכשיר את הכתובת המבוקשת, והמכשיר מנווט את האדם ומצעיד אותו שלב אחרי שלב עד לנקודת היעד.

הידעתם? המכשיר הזה מחזק מאוד את האמונה בה'. כיצד?

ישנו לווין גדול הנמצא בחלל, אשר רואה את מכשיר ה-gps ומדבר איתו. עם הצרפתי הוא מדבר בצרפתית, ועם האנגלי הוא מדבר באנגלית, (ועם החסידי הוא מדבר באידיש), להוא הלוויין מורה להסתובב שמאלה ולפנות בכיכר השלישית ימינה, ולהוא הלוויין מגלה שיש מצלמה בעוד כמה מטרים,

פסח

ובאזור אחר הלוויין מדבר עם gps אחר ומנווט אותו ומודיע לו שהוא נמצא כבר בכתובת המבוקשת, ואפילו אם האדם טועה ולא מבצע בדיוק את הוראות, הלוויין רואה את זה ומיד "תופר" לו מסלול תיקון.

זה כל כך מדהים! במרחק אלפי קילומטרים ניצב לוויין בודד, אשר רואה את כולם - ויודע לכווין כל אחד למקום שלו - ולדבר איתו בשפה שלו. מדובר באלפי מכוניות ופקודות, ולמרות זאת הלוויין שולט היטב בכל העסק.

עם ההמצאה הזו של ה-gps קל לנו יותר להתחזק באמונה, ולהבין את המשנה שאמרה "עין רואה ואוזן שומעת וכל מעשיך בספר נכתבים" (אבות ב' א'), ולהפנים שבורא עולם נמצא למעלה ורואה את כולם, והוא מכווין כל אחד לתכלית ולתפקיד שלו - ולא נסתר מעיניו דבר.

במילים ברורות, קוראים לזה "השגחה פרטית". ואת הנקודה הנפלאה הזו צריכים גם כן לקחת מחג הפסח ולהתעמק בה כהוגן, וזה אפילו מרומז בשתי שמות החג:

חג הפסח + חג המצות = 716 בגימטרייה
בורא עולם משגיח = 716 בגימטרייה

עד כאן למדנו מחג הפסח שלושה נקודות חן נפלאות ומתוקות - אשר ניתן לקחת אותם "כצידה לדרך" לחיי היום יום, ובאמצעותם לנצל את הימים הקדושים הללו כהלכה, עם עלייה רוחנית מתמשכת.

א) להקפיד על שמם לשונם ולבושם, על ההיבדלות מהרחוב.
ב) להאמין שישועת ה' כהרף עין ולקוות כל הזמן לטוב - ולהתחזק בביטחון בה' - למרות הנתונים הקשים.
ג) להפנים שכל מה שקורה לנו זה מתוך "השגחה פרטית".

ואין ספק שאם נאמץ את שלושת הנקודות הללו בחיי היום יום, אזי כבר אפשר לומר שניצלנו את החג והתרוממנו בו, ולא בזבזנו אותו לריק. מישהו חושב אחרת?